

міждержавних наукових програм; розроблення та координація узгодженої політики у сфері міжнародних повітряних сполучень, участь у роботі ІКАО; розвиток єдиних систем аеронавігації, зв'язку, аеронавігаційної інформації, регулювання потоків повітряного руху; координація міждержавного розкладу повітряного руху; координація загальної політики у сфері авіаційних тарифів і зборів.

УДК 34:504.05:629.73 (043.2)

Козацька Ю. О., Лапа Н. О., студенти,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Корнєєв Ю. В., к.ю.н., доцент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗАХОДІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Конституцією України встановлено, що кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди (ч. 1 ст. 50) [1]. Дана норма безпосередньо стосується цивільної авіації загалом, адже основним об'єктом негативного впливу є населення.

Перед тим як провести аналіз правового регулювання екологічних заходів щодо діяльності цивільної авіації, слід охарактеризувати її негативний вплив на навколишнє природне середовище та населення. Основними чинниками негативного впливу є викиди забруднюючих речовин та авіаційний шум, також негативного впливу на здоров'я населення та на природу завдає близьке розміщення аеропортів до населених пунктів, і звичайно ж використання застарілих повітряних суден.

Що ж стосується екологічного регулювання, то це комплекс заходів, спрямованих на поліпшення природокористування і зменшення негативної дії на довкілля шляхом переважного використання загальноекономічних важелів [6, с. 116].

Цивільна авіація є складовою частиною єдиної транспортної системи України, тому в Законі України «Про транспорт» є ряд норм, щодо охорони навколишнього природного середовища від негативного впливу авіації, зокрема, в ст. 10 визначено, що транспортні засоби повинні відповідати вимогам безпеки, охорони праці та екології, державним стандартам, мати відповідний сертифікат, а ст. 16 передбачено, що підприємства транспорту зобов'язані забезпечувати безпеку життя і здоров'я громадян, безпеку експлуатації транспортних засобів, охорону навколишнього природного середовища [2].

Основними законодавчими актами при забезпеченні вимог екологічної безпеки в авіаційній сфері є Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» та Повітряний кодекс України.

Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» в ст. 3 визначено, що основними принципами охорони навколишнього природного середовища є: пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності; гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей...[3].

Серед видів діяльності, що становлять підвищену екологічну небезпеку, відповідно до п. 16 «Переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 554, названо будівництво аеропортів. Такі об'єкти відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» (ст. 26) та Закону України «Про екологічну експертизу» (ст. 13) підлягають обов'язковій державній екологічній експертизі, метою якої є запобігання негативному впливу антропогенної діяльності на стан навколишнього природного середовища та здоров'я людей, а також оцінка ступеня екологічної безпеки господарської діяльності та екологічної ситуації на територіях і об'єктах аеродромів та аеропортів [3; 4].

В сучасних умовах екологічної кризи все більшого значення набувають питання ефективного вирішення проблеми захисту повітря від забруднення двигунами повітряних суден; захисту від електромагнітних полів радіочастот аеропортів; впровадження технології захисту ґрунтів та води від забруднення стоками аеропортів та ін.

Подальший розвиток авіації, яка поряд з позитивним впливом на розвиток ринкових відносин, транспортної системи України є джерелом шкідливого впливу на навколишнє середовище, здоров'я людей, це в свою чергу зумовлює необхідність комплексного підходу до розв'язання екологічних проблем і забезпечення екологічної безпеки авіації. Аналізуючи чинне законодавство, можна дійти висновку, що є необхідність розробки та запровадження єдиного нормативного акту, який би збалансував наслідки негативного впливу цивільної авіації, самовідновлення довкілля з урахуванням державних заходів регулювання.

Література

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. № 232/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 51. – Ст. 446.

3. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

4. Про екологічну експертизу: Закон України від 09 лютого 1995 р. № 45/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 8. – Ст. 54.

5. Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.08.2013 № 808 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/808-2013-%D0%BF>

6. Актуальные проблемы устойчивого развития / В. А. Акимов, Е. В. Бридун, М. Ю. Ватагин и др.; под общ. ред. И. В. Недина, Е. И. Сухина. – К.: «Знание», 2003. – 430 с.

УДК 629.7.067(043.2)

Костиріна М. В., Козир О. В., студентки,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Корнєєв Ю. В., к.ю.н., доцент

БЕЗПЕКА ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ ЯК ЧАСТИНА ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Повітряний простір України – частина повітряної сфери, розташована над суходолом і водною територією України, в тому числі над її територіальними водами (територіальним морем) [1].

Використання повітряного простору – провадження діяльності, пов'язаної з польотами повітряних суден, з переміщенням (перебуванням) матеріальних об'єктів у повітряному просторі, а також з вибуховими роботами, пусками ракет, усіма видами стрільб, у тому числі з метою здійснення впливу на гідрометеорологічні процеси в атмосфері, що становлять загрозу безпеці польотів повітряних суден та інших літальних апаратів [4].

Повітряний простір України та повітряний простір над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху міжнародними договорами покладена на Україну, визначається та встановлюється відповідно до стандартів та рекомендованої практики ІКАО, документів ЄВРОКОНТРОЛЮ, Повітряного кодексу України, Положення про використання повітряного простору України [2].

Державне регулювання використання повітряного простору у межах своїх повноважень здійснюють Мінінфраструктури та Міноборони України.